

Tööjuhend

1. Enne taimede otsingule minekut tutvu käppade perekonda kuuluvate liikide – hall käpp (*Orchis militaris*), jumalakäpp (*Orchis mascula*), arukäpp (*Orchis morio*) ja tõmmu käpp (*Orchis ustulata*) - kasvukohtade, iseloomulike tunnuste jm. infoga Eesti Orhideekaitse Klubi (EOKK) kodulehel www.orhidee.ee.
2. Halli käppa on kõige parem teistest sama perekonna liikidest eristada eelkõige nende õite järgi. Halli käpa õis näeb välja nagu väike sõjamees – õie huul on lõhestunud kaheks „käeks”, kaheks „jalaks” ning nende vahel on ka pisike „meessoos tunnus”, ülejäänud õiekattelehed aga moodustavad suure hallikasvioletse „kiivri”. Teistel käppadel on õie huul lõhestunud erinevalt või on „kiiver” pruun.

"Pohjolan kämmekät", tekst S. Nilsson, pildid B. Mossberg, Helsinki, 1977

3. Kui oled mõne(d) õitseva(d) taime(d) leidnud, püüa teda/neid määrata. Kui sa sellega hakkama ei saa, siis tuleks teda/neid pildistada: üks lähiportree õiest, et kõik õiekattelehed oleksid hästi jälgitavad; teine võte taimest; ja kolmas üldvõte taime(de)st oma kasvukohas. Nende järgi saavad spetsialistid taime(d) ära määrata.

NB! Kõik käpalised on looduskaitse all! Taimi uurides, määramise või pildistades käitu loodushoidlikult - ära murra õisi-lehti-varsid, ära kaeva neid välja ega talla väga palju ümber taimede, sest rohus võib olla ka noori, veel mitteõitsevaid orhideehakatisi.

4. Oma leidude LVA-sse kandmiseks on sul tarvis üles kirjutada järgmised andmed:
 - a) vaatleja nimi *;
 - b) vaatluse kuupäev *;
 - c) vaatluse geograafiline asukoht - maakond, vald/linn, küla/linnaosa ning võimalusel koordinaadid (need andmed ei ole küll kohustuslikud, kuid looduseuurijatele hädavajalikud; samuti ka järgnev punkt loetelus - vaatluskoht)
 - d) vaatluskoht (nt mererand, mets-männik, teeäär, järve kallal jmt);
 - e) vaatluskoha täpsustus (nt Palmse mõisa peahoone juurest ca 100 m itta; Tallinn-Narva maantee 30. km, ristmikust ca 300 m Soodla poole jne);
 - f) taimede arv;
 - g) liigi nimi;
 - h) määraja * (kui sa ka ei oska taime määrata, kirjuta ikka oma nimi, sest muidu ei saa andmebaasis sisestust jätkata);
 - i) määramise aeg. * - kohustuslikud andmed

5. LVA-sse sisestatud vaatlustest tekib vaatlejale elektrooniline vaatluspäevik, kus ta saab hiljem oma vaatluste hulgas erinevaid päringuid/otsinguid teostada ja nende põhjal õpetaja juhendamisel väikese uurimistöo koostada.

6. Loodusvaatluste andmebaasi saad:

<http://loodus.keskkonnainfo.ee/lva/>